

Varhaiskasvatuksen opettaja kieli- ja kulttuuritietoisien toimintakulttuurin kehittäjänä 15 op

Valintaperusteet

Opiskelija voi hakeutua suorittamaan joko koko opintokokonaisuutta tai yksittäisiä opintojaksoja. Opintoihin valitaan ensisijaisesti koko opintokokonaisuuden suorittavat opiskelijat. Yksittäisiä opintojaksoja suorittamaan otetaan opiskelijoita vain, jos opintokokonaisuutta suorittavia ei ole täyttä määrää. Koko opintokokonaisuutta suorittamaan valitaan vähintään 12 ja enintään 25 opiskelijaa. Laaja-alaisen osaamisen kehittyminen ja monikielisen lapsen kielenoppimisen ja identiteettien tukeminen 5 op -opintojaksolle järjestetään lisäksi erillinen haku, jossa opintojaksoa suorittamaan voidaan valita enintään 70 (25 + 45) osallistujaa. Opintojakso toteutetaan kokonaisuudessaan etäopiskeluna. Opintokokonaisuus alkaa syyskuussa 2021.

Hakeminen

Hakuaika on 4.5.–10.8.2021 ja haku tapahtuu verkkolomakkeella osoitteessa www.utu.fi/kieku.

Valinnan tulos

Valinnan tulos julkaistaan 16.8.2021. Opiskelijavalintaan tyytymätön voi pyytää siihen kirjallisesti oikaisua kasvatustieteiden tiedekunnalta 14 päivän kuluessa tulosten julkistamisesta.

Lisätietoja

Kielellisesti ja kulttuurisesti moninaisen opetuksen koordinaattori Maria Tyrer, maria.tyrer@utu.fi, p. 050 529 8186.

Kohderyhmä ja yleiset tavoitteet

Varhaiskasvatuksen opettaja kieli- ja kulttuuritietoisien toimintakulttuurin kehittäjänä 15 op -opintokokonaisuus on tarkoitettu ohjaavassa ja konsultoivassa työtehtävässä toimivalle alueelliselle varhaiskasvatuksen S2-opettajalle tai vastaavalle, varhaiskasvatuksen esihenkilönä toimivalle ja varhaiskasvatuksen S2-opettajalle tai tähän tehtävään suuntautuvalla henkilölle.

Opintokokonaisuuden laajuus on 15 op. Opintokokonaisuuden tavoitteena on kehittää opiskelijan valmiuksia edistää monikielisten lasten oppimista, hyvinvointia ja laaja-alaista osaamista. Lisäksi tavoitteena on tukea ja kehittää uusia toimintamalleja kielellisesti ja kulttuurisesti moninaisissa lapsiryhmissä työskentelevälle henkilöstölle. Koulutuksen aikana opiskelija syventää ymmärrystään siitä, miten kieli vaikuttaa varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan rakentumiseen sekä laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumiseen. Opiskelija osaa myös arvioida varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria ja tukea sen kehittämistä niin, että pedagogisessa toiminnassa toteutuvat Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2018) mukaiset kulttuurisen moninaisuuden ja kielitietoisuuden tavoitteet. Opiskelija syventää kielellisesti ja kulttuurisesti vastuullisen pedagogiikan tuntemusta ja osaa soveltaa erilaisia tutkimukseen perustuvia työtapoja. Lisäksi opiskelija osaa kehittää tutkivan opettajuuden osaamistaan sekä oppii analysoimaan ja tuottamaan yhteiskunnallisesti vaikuttavia tekstejä ja toimintamalleja.

Opintokokonaisuus järjestetään Opetushallituksen rahoituksella ja on osallistujille maksutonta. Opetus toteutetaan noin kerran kuukaudessa järjestettävänä etäopetuksena. Osa opetuksesta saattaa suomen lisäksi olla englanniksi ja/tai ruotsiksi.

Opetussuunnitelma

Opettaja tutkijana ja oman työnsä ja työyhteisönsä toimintakulttuurin kehittäjänä 5 op

Vastuutaho- ja henkilö: OKL Turku: yliopisto-opettaja Maria Tyrer

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa:

- toteuttaa tutkivan opettajuuden toimintatapaa työssään
- toteuttaa erityisesti kieleen, etnisyyteen ja katsomuskasvatukseen liittyviä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon periaatteita

Sisältö: Opintojakson aikana opiskelija perehtyy:

- tutkivaan opettajuuteen toteuttamalla monikielisyyteen ja kulttuuriseen moninaisuuteen liittyvän verkkokyselytutkimuksen
- verkkokyselyaineiston analyysiin liittyviin tutkimusmenetelmiin
- kieli- ja kulttuuritietoisien toimintakulttuurin kehittämiseen
- toimintakulttuurin kehittämiseen yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon näkökulmasta, erityisesti liittyen kieleen, etnisyyteen ja katsomukseen.

Suoritustavat: Osallistuminen opetukseen, kyselytutkimuksen suunnittelu, toteutus ja analysointi sekä tulosten raportointi ja soveltaminen.

Toteutustavat: Luento-opetus 30 t, ryhmäohjaus 20 t, itsenäinen työskentely 85 t (sis. tutkimuksen tekemisen)

Arviointi: Hyväksytty/hylätty

Oheiskirjallisuus:

1. Honko, M. & Mustonen, S. (toim.) 2018. Tunne kieli: Matka maailman kieliin ja kielitietoisuuteen. Oy Finn Lectura Ab, Helsinki. Erityisesti johdantoluvut 1–5.
2. Harju-Luukkainen, H., Gyegye, M., Thurin, N., Kekki, N. & Tyrer, M. 2020. Kielitietoisien pedagogiikan kehittäminen varhaiskasvatuksessa (KieliPeda) -työväline. Turun yliopisto, Turku. Saatavilla: www.utu.fi/kielu
3. Lintunen, P. & Veivo, O. 2014. Kuinka kielitaitoa arvioidaan. Teoksessa: P. Pietilä & P. Lintunen (toim.) Miten kieltä opitaan? Opas vieraan kielen opettajille. Gaudeamus, Helsinki.
4. Pietilä, P. 2014. Yksilölliset erot kielenoppimisessa. Teoksessa: P. Pietilä & P. Lintunen (toim.) Miten kieltä opitaan? Opas vieraan kielen opettajille. Gaudeamus, Helsinki.
5. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden 2016 toimeenpanon arviointi – Varhaiskasvatussuunnitelmien käyttöönotto ja sisällöt. 2018. Karvi. Saatavilla: <https://karvi.fi/publication/varhaiskasvatussuunnitelman-perusteiden-2016-toimeenpanon-arviointi-varhaiskasvatussuunnitelmien-kayttoonotto-ja-sisallot/>
6. Jalkanen, J. 2020. Pedagogisen johtajan kirja. PS-kustannus, Jyväskylä.
7. Ahonen, L. & Roos, P. 2021. Untuvikot: alle 3-vuotiaiden pedagogiikka. PS-kustannus, Jyväskylä.
8. Honko, M. & Mustonen, S. 2001. Kielet valintojen kohteena varhaiskasvatuksessa. Saatavilla: <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-helmikuu-2021/kiellet-valintojen-kohteena-varhaiskasvatuksessa>
9. Kasvatus -lehti <https://ktl.jyu.fi/fi/julkaisut/kasvatus/arkisto/kasvatus-2020>, josta erityisesti seuraavat artikkelit:
Kasvatus 4/2020

- Honko, M. & Mustonen, S. Varhaista monikielisyyttä tukemassa: Kielitietoiset toimintatavat varhaiskasvatuksessa
- Alisaari, J. & Heikkola, L. M. Kielellisesti vastuullista pedagogiikkaa ja oppilaan tukemista: Suomalaisten opettajien käsityksiä kielen merkityksestä opetuksessa

Kasvatus 5/2020

- Köngäs, M. & Määttä, K. Pienten lasten hyvinvoinnin tukeminen päiväkodissa tunnesäätelyä ohjaamalla

Kasvatus 3/2020

- Sintonen, S. "Et ne tietää, et toi on hyvä ihminen" – Varhaiskasvatuksen opettajuus J.A. Hollon hengessä
- Kuusisto, A. Monikulttuurinen luokkahuone kolmantena tilana?

10. Laakso, T. 2021. Rasismi on rakenteellinen ongelma, mutta Suomessa se nähdään usein vain yksittäisten "pahisten" syntyinä:

<https://www.maailma.net/uutiset/rasismi-on-rakenteellinen-ongelma-mutta-suomessa-se-nahdaan-usein-vain-yksittaisten?fbclid=IwAR3SSE6oCqoxEyRAbUeruHTc1NV0BiDQ-gghjkJnkJ2k58umGvU39xp0IH0>

11. Muu mahdollinen kirjallisuus ilmoitetaan opintojakson alussa.

Laaja-alaisen osaamisen kehittyminen ja monikielisen lapsen kielenoppimisen ja identiteettien tukeminen 5 op

Vastuutaho: OKL Turku: yliopisto-opettaja Maria Tyrer

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa:

- tunnistaa kielen merkityksen varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan rakentumisessa sekä laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumisessa
- ymmärtää kielen merkityksen oppimisessa: kieltä opitaan, kielellä opitaan ja kielestä opitaan sekä osaa erottaa arkikielen, opiskelun kielen ja tiedonalojen kielen toisistaan.
- tunnistaa miten monet kielet, kulttuurit ja katsomukset tukevat lapsen kieli- ja kulttuuri-identiteetin sekä itsetunnon kehittymistä.

Sisältö: Opintojaksolla opiskelija:

- perehtyy Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2018) eheytyneen pedagogiikan mukaisesti oppimisen alueiden ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumiseen kieli- ja kulttuuritietoisien pedagogiikan näkökulmasta
- tutustuu kieli- ja kulttuuritietoisien varhaiskasvatuksen uusimpaan tutkimustietoon
- pohtii kielen keskeistä merkitystä laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumisessa
- perehtyy monikielisen lapsen kielenoppimisen ja identiteettien tukemiseen
- laatii kehittämistehtävän, joka mahdollistaa varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin tarkastelemisen ja siitä tietoiseksi tulemisen.

Suoritustavat: Osallistuminen opetukseen, kehittämistehtävä

Toteutustavat: Luento-opetus 50 t, itsenäinen työskentely 85 t

Arviointi: Hyväksytty/hylätty

Oheiskirjallisuus:

1. Rastas, A. (toim.) 2013. Kaikille lapsille. Lastenkirjallisuus liikkuvassa, monikulttuurisessa maailmassa. Tietolipas 240. SKS, Helsinki.

2. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018. OPH. Saatavilla: https://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/opetusuunnitelmien_ja_tutkintojen_perusteet/varhaiskasvatus/perusteet.
3. Harju-Luukkainen, H., Gyegye, M., Thurin, N., Kekki, N. & Tyrer, M. 2020. Kielitietoisien pedagogiikan kehittäminen varhaiskasvatuksessa (KieliPeda) -työväline. Turun yliopisto, Turku. Saatavilla: www.utu.fi/kielu
4. Malinen, H. 2019. Anna lapselle ääni: Kieli- ja kulttuuritietoisuuden voima kasvatuksessa. PS-kustannus, Jyväskylä.
5. Aerila, J.-A. & Kauppinen, M. 2021. Kirjasta kaveri: Sytykkeitä lukijaksi kasvamiseen. PS-kustannus, Jyväskylä.
6. Eurooppalainen kielisalkku. OPH. Saatavilla: <http://kielisalkku.edu.fi/fi/>
7. Niemitalo-Haapola, E., Haapala, S. & Ukkola, S. (toim.) 2020. Lapsen kielenkehitys: Vuorovaikutuksen, leikin ja luovuuden merkitys. PS-kustannus, Jyväskylä.
8. Laitinen, S. 2021. Pienten lasten motivaatio. PS-kustannus, Jyväskylä.
9. Alisaari, J., Kekki, N., Kivimäki, R., Kivipelto, S., Kuusento, K., Lehtinen, E., Raunio, A., Repo, E., Sissonen, S., Tyrer, M. & Vigren, H. (toim.) 2020. Minästä kiinni ja kielestä koppi oppimateriaali. Turun yliopisto, Turku. Saatavilla: <https://sites.utu.fi/minasta-ja-kielesta-kiinni/>
10. Muu mahdollinen kirjallisuus ilmoitetaan opintojakson alussa.

Varhaiskasvatuksen opettaja yhteiskunnallisena vaikuttajana ja kotoutumisen edistäminen huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön osana 5 op

Vastuutaho: OKL Turku: yliopisto-opettaja Maria Tyrer

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa:

- tarkastella yhteiskunnallista vaikuttamista varhaiskasvatuksen näkökulmasta
- tunnistaa varhaiskasvatuksen merkityksen kotoutumisessa
- tehdä perusteasiakirjojen velvoittamaa yhteistyötä huoltajien kanssa kielellisen- ja kulttuurisen moninaisuuden näkökulmasta
- analysoida ja tuottaa yhteiskunnallisesti vaikuttavia tekstejä
- käydä ammatillisia keskusteluja varhaiskasvatuksessa kielellisen- ja kulttuurisen moninaisuuden näkökulmasta

Sisältö: Opintojaksolla opiskelija:

- tarkastelee yhteiskunnallista merkitystä, joka varhaiskasvatuksen toimintakulttuurilla on lasten hyvinvointiin ja oppimiseen
- pohtii yhteiskunnan monimuotoistumisen vaikutuksia varhaiskasvatuksen toimintakulttuuriin ja oppii tarkastelemaan varhaiskasvatusta osana kulttuurisesti muutuvaan ja monimuotoista yhteiskuntaa
- Opiskelija oppii tunnistamaan koulutusjärjestelmään, ja varhaiskasvatukseen sen osana, liittyviä valtarakenteita sekä tarkastelemaan kieltä vallan välineenä
- oppii ymmärtämään, mikä merkitys varhaiskasvatuksella on lapsen kotoutumisessa suomalaiseen yhteiskuntaan sekä pohtii, mitä huoltajille tulee kertoa suomalaisen varhaiskasvatustoiminnan tavoitteista, sisällöistä ja menetelmistä.
- oppii analysoimaan erilaisia yhteiskunnallisia tekstejä ja harjoittelee yhteiskunnallista vaikuttamista tuottamalla aikaisempiin oppimistehtäviin pohjautuvia tekstejä ja/tai esityksiä.
- harjoittelee varhaiskasvatussuunnitelmakeskustelun käymistä kielellisen, kulttuurisen ja katsomuksellisen taustan näkökulmasta draamaharjoitusten avulla.

Suoritustavat: Osallistuminen opetukseen, oppimistehtävät ja yhteiskunnallisesti vaikuttavan tekstin/esityksen tuottaminen

Toteutustavat: Luento-opetus 50 t, itsenäinen työskentely 85 t

Arviointi: Hyväksytty/hylätty

Oheiskirjallisuus:

1. Kiilakoski, T., Tomperi T. & Vuorikoski, M. (toim.) 2005. Kenen kasvatus: Kriittinen pedagogiikka ja toisinkasvatuksen mahdollisuus. Vastapaino, Tampere.
2. Gyekye, M. & Lamminmäki-Vartia, S. 2017. Kieli-, kulttuuri- ja katsomustietoinen näkökulma varhaiskasvatussuunnitelmakeskusteluun. Teoksessa T. Haapsalo, H. Petäjä, P. Vuorelma-Glad, M. Sandén, H. Pulkkinen, I. Tahvanainen & E. Saarinen (toim.) Varhaiskasvatus katsomusten keskellä. Lasten Keskus, Helsinki.
3. Eerola-Pennanen, P. 2020. Kulttuurinen moninaisuus varhaiskasvatuksessa. Teoksessa E. Hujala & L. Turja (toim.) Varhaiskasvatuksen käsikirja. PS-kustannus, Jyväskylä. 5. uudistettu painos.
4. Rantala, L. & Ripatti-Torniainen, L. 2013. Julkinen pedagogiikka: käsitteenmäärittelyä ja ilmiökentän hahmottamista. Kasvatus: Suomen kasvatustieteellinen aikakauskirja 44:1, 7-16.
5. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018. OPH. Saatavilla: https://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/opetussuunnitelmien_ja_tutkintojen_perusteet/varhaiskasvatus/perusteet.
6. Nummenmaa, A. R. & Karila, K. 2011. Ammatilliset keskustelut varhaiskasvatuksessa. WSOYpro, Helsinki.
7. Laine, M. (toim.) 2014. Kulttuuri-identiteetti ja kasvatus. Kulttuuriperintökasvatus kotoutumisen tukena. Suomen kulttuuriperintökasvatuksen seuran julkaisuja 8. K-print, Tallinna. Saatavilla: <https://www.kulttuuriperintokasvatus.fi/kulttuuri-identiteetti-kasvatus/>
8. Lastikka, A-L. 2019. Culturally and linguistically diverse children's and families' experiences of participation and inclusion in Finnish early childhood education and care. Helsingin yliopisto, Helsinki. Saatavilla: <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/306437>
9. Muu mahdollinen kirjallisuus ilmoitetaan opintojakson alussa.

**TURUN
YLIOPISTO**
UNIVERSITY
OF TURKU

Tämä dokumentti on allekirjoitettu sähköisesti Turun yliopiston UTUsign-järjestelmällä
This document has been electronically signed with the UTUsign system of the University of Turku

Päiväys / Date: 29.04.2021 08:59:40

Minna Aslama

koulutussuunnittelija

Turun yliopisto

*Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelintunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)*

Päiväys / Date: 29.04.2021 11:13:43

Inkeri Ruokonen

professori

Turun yliopisto

*Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelintunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)*